

Загалом, проаналізувавши отримані дані, встановлено, що внесені гербіциди позитивно вплинули на урожайність коренеплодів буряка столового. Зростання урожайності коренеплодів, порівняно з контролем, у середньому за роки досліджень на сорті Бікорес становило 2,7-7,2 т/га або 13,6-36,2%. Найкращі результати отримані на варіанті з баковою сумішшю Бетанал Експерт + Центуріон – 63,1 т/га (+36,2% порівняно з контролем).

Найбільша врожайність на сорті Акела також відмічена на варіанті з баковою сумішшю Бетанал Експерт + Центуріон – 56,0 т/га (+31,3% порівняно з контролем).

У середньому за роки досліджень збільшення урожайності коренеплодів буряка столового було достовірним у всіх варіантах дослідження як між сортами, так і за препаратами.

Висновки. У середньому за три роки досліджень найбільша урожайність коренеплодів буряка столового була при використанні у посівах сортів Бікореста Акела суміші гербіцидів Бетанал Експерт + Центуріон – 63,1 і 56,0 т/га відповідно.

Література

1. Грибова Д. В. Інноваційний розвиток овочівницької галузі в умовах інтенсифікації виробництва. *Економічний аналіз*. 2014. Т. 18(2). С. 142–145.
2. Bezvikonnyi P., Myalkovsky R., Muliarchuk O., Tarasiuk V. Effectiveness of the combined application of micro-fertilizers and fungicides on the beets crops. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2020. 10(6), 28–37.
3. Сенкевич Г.І. Бур'яни в цукрових буряках. *Захист рослин*. 2000. №5. С.22.
4. Гонтаренко С.М. Посилення фітотоксичної дії гербіцидів. *Цукрові буряки*. 2004. №1. С.10.
5. Бондаренко Г. Л., Яковенко К. І. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві. Харків: Основа, 2001. 370 с.

УДК 633.854.78:631.8:631.53.011:631.559

ВПЛИВ ПІДЖИВЛЕННЯ МІКРОДОБРИВАМИ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ

Білюк М. Ю., аспірант
e-mail: rsn@pdaty.edu.ua

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Вступ. Оскільки соняшник в Україні основна олійна культура, що вирощується у всіх зонах, ця культура викликає значний інтерес у науковців та виробників сільськогосподарської продукції. Погодно-кліматичні умови останнім часом істотно змінилися у розрізі зон, тому питання підбору гібриду соняшнику за групою стиглості та біологічними особливостями, удосконалення

технології вирощування є досить актуальними питаннями і потребують вивчення та наукового обґрунтування в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах.

Дослідження даних питань виконувались в різних регіонах України. Результати досліджень з вивчення впливу погодних умов вегетаційного періоду на формування врожайності районованих гібридів соняшнику в умовах Лівобережного Лісостепу наведено в працях науковців Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і АПВ НААН. Ученими встановлено, що за п'ять років досліджень найбільшу середню урожайність формували гібриди середньостиглої групи – 3,44 т/га [1]. Наукова спільнота стверджує, що період формування кошиків та фази цвітіння рослини соняшнику потребують достатнього рівня вологозабезпечення, а у фазу бутонізації рослин – вищих температур, тому в період цвітіння-формування насіння значний вплив на урожайність і якість насіння має гідротермічний коефіцієнт [2, 3]. Дослідження, науковців Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН показали, що гібриди, коефіцієнт екологічної пластичності яких наближається до одиниці, більш пластичні та мають відносно стабільний рівень урожайності, тобто коливання врожайності по роках незначне [4]. Отже, при виборі гібриду слід звертати увагу і на його пластичність. Про дефіцит вологи та стійкість генотипів соняшнику за вирощування у різних ґрунтово-кліматичних умовах переконливо стверджує і закордонна наукова спільнота [5].

Мета досліджень. Порівняльна оцінка за урожайністю та якістю гібридів соняшнику різних груп стиглості та встановлення кращого мікродобрива для підживлення вегетуючих рослин бором.

Методика досліджень. В дослідженнях вивчались чотири гібриди соняшнику, оригінаторами яких є компанії КВС та Сингента, які відносяться до двох груп стиглості – середньоранньої та середньостиглої. Це гібриди: середньоранні - Асер КЛ, Алькантара; середньостиглі - Драгон та Катана КЛП. Для підживлення рослин у фазі 3-6 листків рослин соняшнику використовувались мікродобрива на основі бору: Реаком-хелат бору та Еколистмоно бор.

Результати досліджень показали, що висота рослин досліджуваних гібридів соняшнику коливалась в межах 157,6-165,1 см. Середньоранні гібриди були більш високорослі на всіх варіантах досліду. Із застосуванням підживлення показник збільшувався на 2,4-8,8 см. Максимальна висота рослин була при застосуванні мікродобрива Еколистмоно бор на посівах гібридів соняшнику середньоранньої групи, висота рослин гібриду Асер КЛ сягала 169,4 см, Алькантара – 173,9 см.

Середньоранні гібриди характеризувались дещо більшим діаметром стебла порівняно з середньостиглими. Щодо впливу підживлень, гібриди середньоранньої групи стиглості забезпечили більший показник при підживленні мікродобривом Еколистмоно бор, а середньопізні – при підживленні Реаком-хелат бору.

Оптимальну кількість листків з рослини отримано у гібриду Алькантара на варіанті підживлення мікродобривом Еколистмоно бор, показник становив 27,0 шт./роsl., що перевищило контроль на 3,8 шт./роsl.

Середньоранні гібриди в наших дослідах були більш урожайними, вони забезпечили показники 3,2–3,4 т/га, середньостиглі – 2,9–3,0 т/га. Підживлення мікродобривами сприяли підвищенню урожайності на 11,1–26,4%. Еколистмоно бор більш ефективним виявився на середньоранніх гібридах, а Реаком-хелат бору – на середньостиглих.

Висновки. В умовах Західного Лісостепу доцільно вирощувати гібриди середньоранньої групи стиглості Асер КЛ та Алькантара та проводити підживлення у фазі 3-6 листків мікродобривом Еколистмоно бор, що забезпечує покращення біометричних показників та отримання урожайності в межах 3,9–4,0 т/га.

Література

1. Кохан А. В., Тоцький В. М., Лень О. І., Самойленко О. А. Урожайность подсолнечника в зависимости от погодных условий и гибридного состава. *Наукові праці Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків*. 2020. Вып. 28. С. 164–172.

2. Ткаліч І. Д., Мамчук О. Л. Урожайність гібридів соняшнику в різні за погодними умовами роки. *Бюлетень інституту зернового господарства УААН*. 2010. № 38. С. 78–83.

3. Ткаліч І. Д., Кохан А. В. Вплив погодних умов на формування урожайності та якості насіння соняшнику. *Вісник центру наукового забезпечення АПВ Харківської області*. 2011. № 11. С. 182–186. 4

4. Кириченко В. В., Коломацька В. П. Адаптивний потенціал гібридів соняшнику до умов східної частини Лісостепу України. *Селекція і насінництво*. 2011. Вып. 100. С. 20–205.

5. Tsehmaistruk M., Hlubokyi O. The influence of weather conditions on sunflower productivity. *Agribusiness today*. 2018. URL: <http://agrobusiness.com.ua/agro/ahronomiia-sohodni/item/9672-vlevd-pohodnykh-umov-na-produktyvnist-soniashnyku.html>

UDK 633.491

HODOWLIA ZIEMNIAKA JADALNEGO

Vilchynska Liudmyła, dr. inz.kandydat nauk rolniczych
vichynska.l.a@gmail.com

Institucja szkolnictwa wyższego „Państwowy Uniwersytet Podolski”
Cudnik Anna, Sulkowski Hubert, studia drugiego stopnia kierunku rolnictwo
annacudnik1@gmail.com

Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży

Polska jest liderem w Unii Europejskiej pod względem powierzchni uprawy ziemniaka, jego znaczenia w rolnictwie i gospodarce żywnościowej. Po spożyciu